

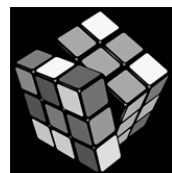
תקציר דוח מסכם לקראת כנס דב לאוטמן למדיניות החינוך 2016

"קובייה ישראלית" הוא מיזם גרפיטי המשתמש במדיום אמנותי-קהילתי רב עוצמה להנחלת ערכי היסוד של דמוקרטיה ושותפות. הוא עושה זאת באופן חווייתי ולא פורמלי, ובימים אלה יותר מתמיד.

הקונספט

המיזם מבוסס על עקרון משחק הקובייה ההונגרית - המשחק המוכר ביותר בעולם. הקובייה ההונגרית היא קובייה שכל אחת מפאותיה מחולקת לתשעה ריבועים שווים שכל אחד מהם יכול לנוע ולהחליף מקומות עם האחרים.

המשחק מזמין ילדים לשחק בקוביות ולנסות לסדר אותן על פי חלוקות שונות (צבעים, שבטים וכו') עד שיצליחו להרכיב מהן קובייה ישראלית, שכל פאותיה מסודרות בהיגיון אחד. הפתרון לא יהיה בחלוקה המתבקשת (חלוקה לשבטים). הפתרון הנכון יהיה בחלוקה על פי תחומי עניין רלוונטיים המשותפים לילדים מכל השבטים, למשל מוזיקה, בעלי חיים, ספורט או ספרים. זהו כמובן המסר: במשחק חושבים אחרת; במשחק יוצאים מהקופסה.

"קובייה ישראלית"

מיזם גרפיטי ארצי שיצא השנה לדרך במסגרת פורום דב לאוטמן למדיניות החינוך והתפרש ברחבי הארץ – החל בעמק הירדן (מרכז למחוננים ומצטיינים במכללה האקדמית כנרת. לומדים בו ילדים מכל יישובי עמק הירדן, עמק המעינות, הגליל העליון ורמת הגולן, מכל המגזרים: דתיים לאומיים, חרדים, חילונים וצ'רקסים), וכלה בשפרעם (בשיתוף עם ארגוני הנוער "צופי השלום" ותנועת "תרבות" מנהריה, ג'יסר א-זרקא, זכרון יעקב ורעננה; תיכון עמית ותיכון מטרו ווסט).

איך נולדה קובייה?

במיזם השתתפו ילדים מכל המגזרים: יהודים וערבים, דתיים וחילונים. הם נפגשו בכל אתר ארבע פעמים והכינו יחד קובייה ישראלית על גבי קירות או על גבי קוביות משחק גדולות מקרטון. הם למדו על גרפיטי, סיירו יחד בסמטאות שכונת פלורנטין בתל אביב והכינו שבלונות, ובמשך שעות ארוכות עבדו בצוותא בחוץ ויצרו יצירה.

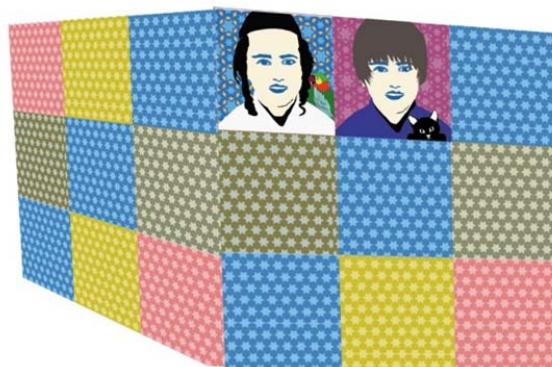
מהם פני השבט? בניית אייקונים בקובייה הישראלית

איך נראה ישראלי חילוני? פעם הייתה לו בלורית, חולצת חאקי, סנדלים תנ"כיים וכובע טמבל. פעם היו לה קוקו וסרפן. והיום? תהיה לו תספורת קוצים משוחה בג'ל? חליפת עסקים? רסטות? משקפי שמש?

כיצד נראית נערה ערבייה בישראל 2016? ומה ההבדל בין מנדיל, בורקה וחיג'אב? אילו בנות ערביות מכסות את ראשן? מאיזה גיל? ואילו בנות אינן עוטות כיסוי ראש? ומדוע? מהי הרקמה הפלסטינית? מהי כאפייה? ומדוע זקן? מה ההבדל בין כיפה שחורה לסרוגה, בין שביס למטפחת? האם ישנן בנות דתיות שלובשות מכנסיים? ומדוע ציצית? ולמה החוטים שלה מציצים מחוץ לחולצה?

האייקונים נבנו בעזרת צילומים מוקרנים של הילדים, בשילוב של שבלונות מוכנות מראש. להלן הדמיה של שני חלקי פאה אחת.

סיפור בתמונות

הכניסה הדרומית לשפרעם: 02:00, 03:00 לפנות בוקר. אבל מי שם לב לשעון? הקובייה שלמה. יש בה בנים ובנות, יהודים וערבים, חילונים ודתיים. לכולם אותם הפנים, רק הרקע שונה; הכסות, התלבושת. יחד החבר'ה המקסימים האלה ריססו על הקיר את המסר.

עוד מעט הם ילכו הביתה לישון. ואולי למחרת, כשיקומו ליום חדש של שגרה, הם יהיו קצת אחרים. הם ידעו להביט לכל אדם בפנים, בעיניים, ולאווך דווקא בתסרוקת או בצבע העור או בסוג הכובע או הצעיף.

"הקובייה הישראלית" במרכז למחוננים במכללה האקדמית כנרת שבעמק הירדן

ילדים מצטיינים ומחוננים מרחבי עמק הירדן, הגולן והגליל, מיישבים דתיים וחילוניים, צ'רקסיים וחרדיים. שם הילדים שכללו עוד את המזים ויצרו ממנו משחק לוגי, מאותן דמויות, בנות ארבעת השבטים. אלא שהקובייה הישראלית (בדומה לקובייה ההוגרית) "מסתדרת" רק על פי חלוקה לתחומי עניין: מוזיקה, בעלי חיים, ספורט או אוכל.

ג'ודי טל קופלמן, אמנית, מובילת המיזם

בוגרת המחלקה לעיצוב גרפי בבצלאל והחוג לספרות עברית באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. אמנית גרפיטי, מאיירת, מנחת סדנאות, סופרת ועורכת. ספריה – **המגירה השלישית של סבא, השד מברלין, החלילן** – זכו בפרסים ובשבחי הביקורת בארץ ובעולם. ג'ודי מובילה מיזמי גרפיטי חברתיים ברחבי הארץ בתחומי חינוך מגוונים: "תנ"ך על הקירות" של "מיזם 929", "גרפיטי נגד גזענות" של "חיים משותפים" ומט"ח, "תערוכה על הקיר" בנווה שכטר לאמנות יהודית עכשווית, ו"קובייה ישראלית" מטעם פורום דב לאוטמן למדיניות החינוך.